

Suport de curs

OSCE

- Capitolul 7 – Main Memory

MOS

- Capitolul 4 – Memory Management
 - Sectiunile 4.1, 4.2, 4.3, 4.8

Ulrich Drepper - What every programmer should know about memory

Cuprins

Memoria sistemului

Accesarea memoriei

Alocarea memoriei

Segmentarea

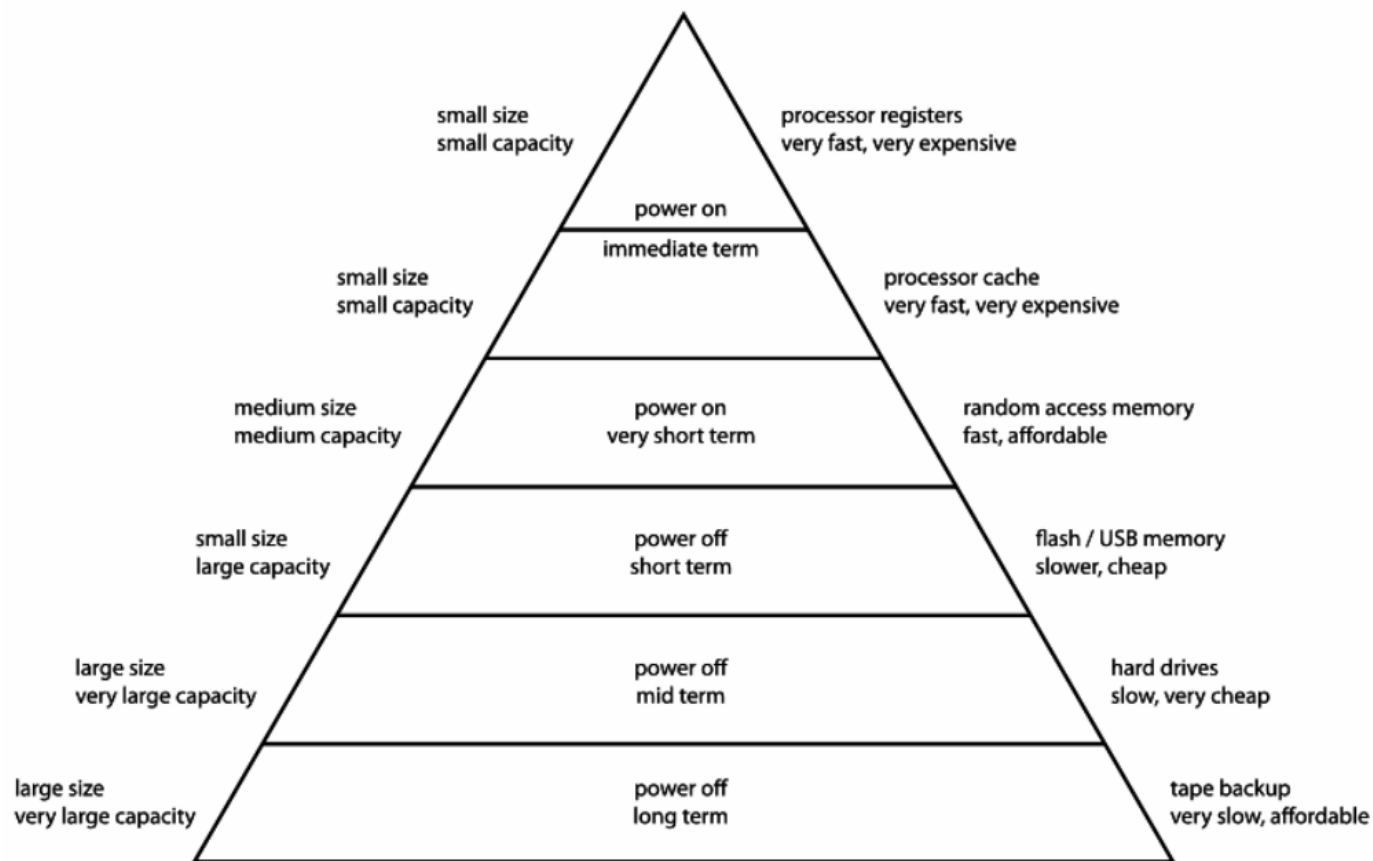
Paginarea

Memoria sistemului

Ierarhia memoriei
Memoria principala
Procesor-memorie
Memoria cache
Gestiunea memoriei

Ierarhia memoriei

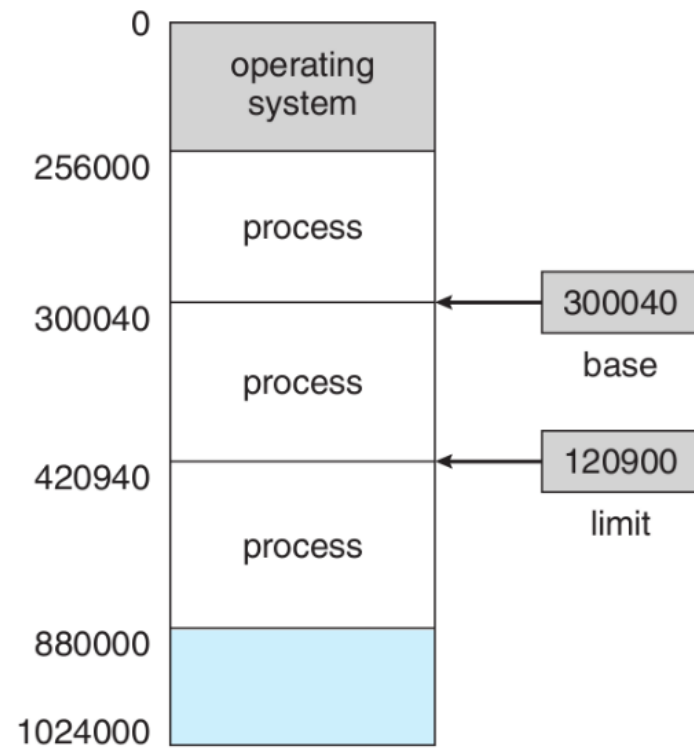
Computer Memory Hierarchy

http://en.wikipedia.org/wiki/Memory_hierarchy

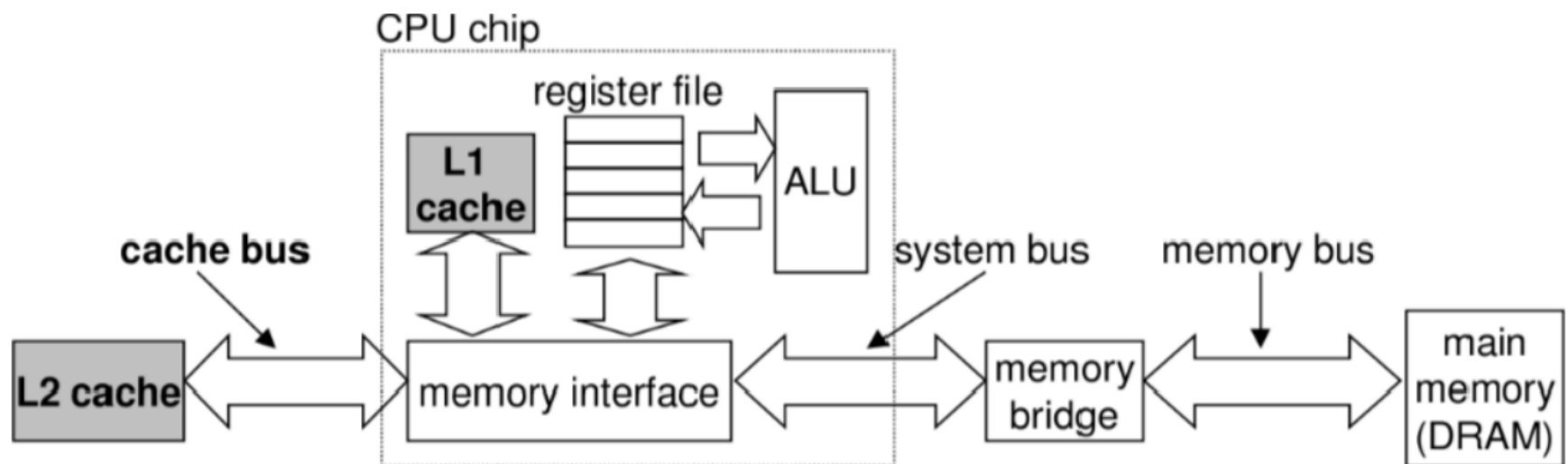
Memoria principala

memoria RAM
stocheaza date si cod (procese)
volatila, nepersistenta
cache pentru disc
lenta comparativ cu procesorul
rapida comparativ cu discul
adrese de memorie

OSCE, Chapter 7, pg. 278, Figure 7.1

Procesor-memorie

Memoria cache

cache între procesor și memoria RAM
linii de cache (tag pentru intrare în memoria cache)

accesată de procesor înainte de accesul la memoria RAM
cache hit/miss ratio
în caz de miss se alocă/inlocuiește o intrare cu nouă informație

de avut în vedere sincronizarea cache-ului pe multiprocesor

Gestiunea memoriei

accesarea memoriei
adresarea memoriei, succesiunea de adrese
partitionarea memoriei
protectia accesului
alocarea/dezalocarea memoriei
partajarea memoriei
fragmentarea memoriei
translatarea adreselor virtuale
suport hardware: MMU, TLB
interactiunea cu alte subsisteme
caching

Accesarea memoriei

Adrese si date
Arhitecturi si adresare
Address binding
Spatiul de memorie
Adrese virtuale
Protejarea spatiului de memorie

Adrese si date

accesarea memoriei se face pe adrese

adresele sunt date de dimensiunea magistralei de adrese

- accesare maxim 2^N octeti (N = dimensiune magistrala)
- IP (instruction pointer) sau PC (program counter)
- zone de cod

o adresa refera un octet din memorie

- zone de date

citirea se face, in general, la nivel de cuvant de procesor

- 4 octeti pe 32 de biti

datele se transmit pe magistrala de date

- citire/si scriere pe magistrala de date
- transferul intre registre si memorie

Arhitecturi si adresare

registre-memorie

prezenta operandilor in registre sau memorie

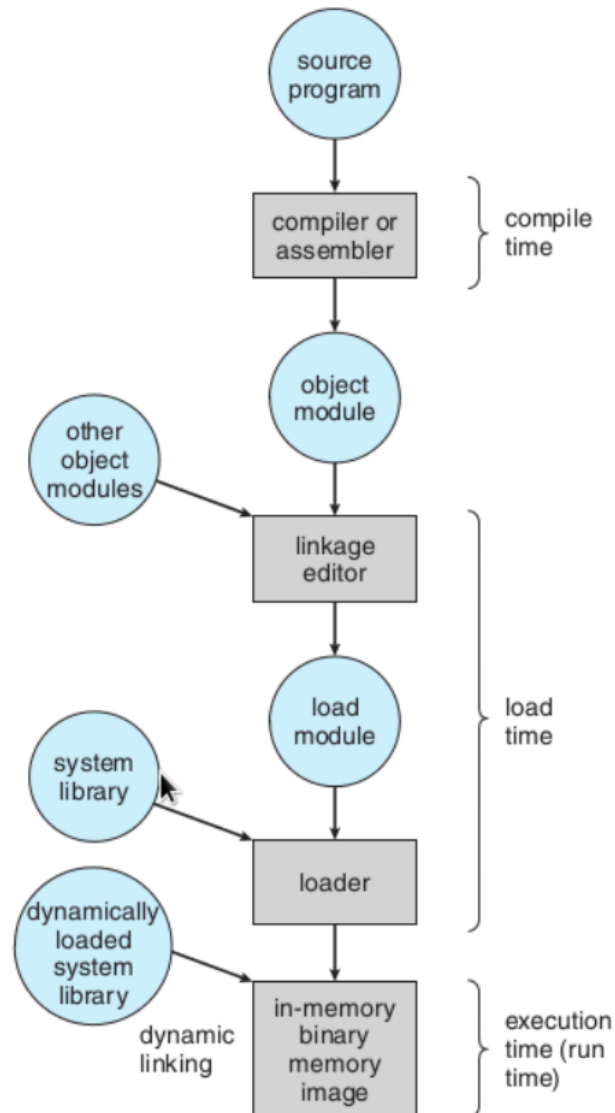
arhitecturi load/store

- operatii load/store pentru comunicare registre-memorie
- operandii sunt adusi (load) in registre
- rezultatul operatiei trebuie transmis (store) in memorie

arhitecturi "register memory"

- operatii move pentru comunicare registre-memorie
- operandii pot sa fie stocati in registre/sau memorie

Address binding

Spatiul de memorie

fiecare proces are asociat un spatiu de memorie
nucleul are un spatiu de memorie propriu

trebuie protejat accesul la spatiul de memorie al nucleului
spatiile de memorie ale proceselor trebuie protejate unele de celelalte

spatiu de memorie = spatiu de adrese valide ce pot fi accesate de un proces

spatiu virtual de adrese (in sistemele cu memorie virtuala)

Adrese virtuale

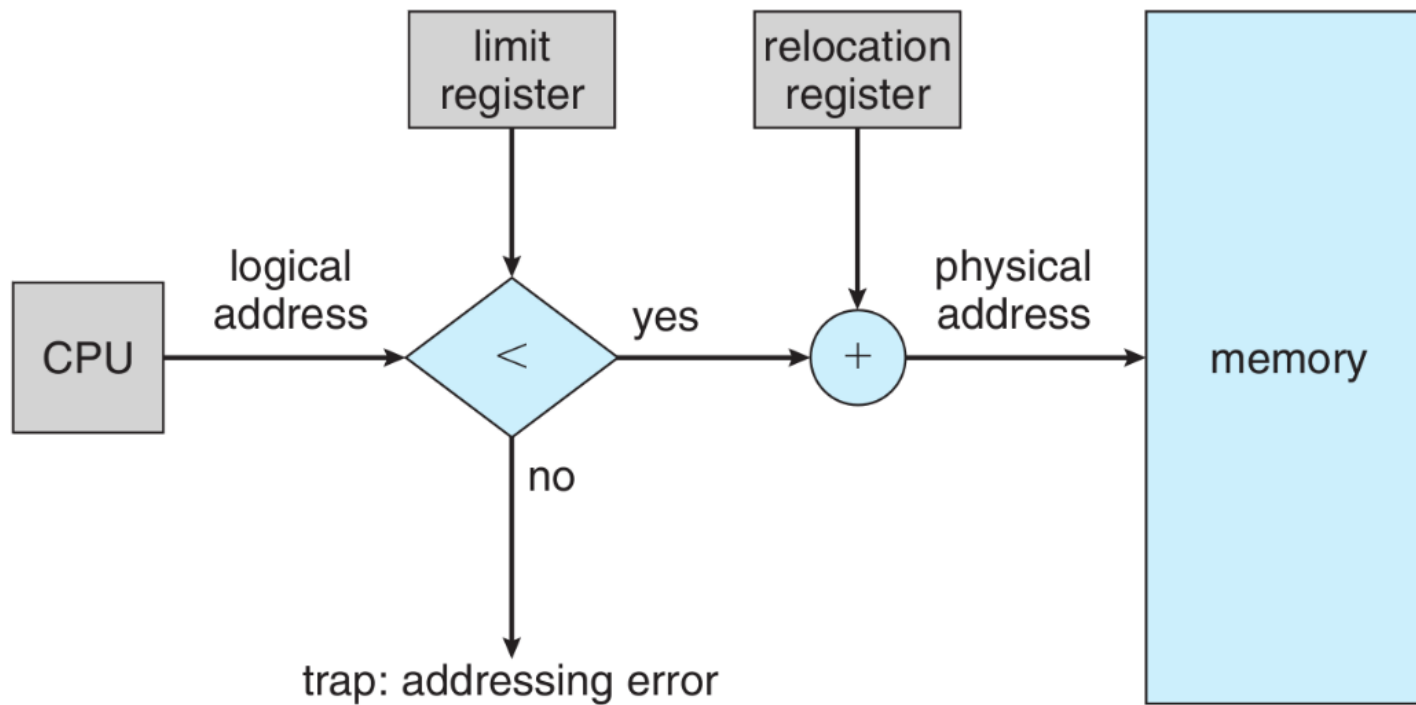
adresele generate de procesor se numesc adrese logice
adresele folosite de unitatea de memorie se numesc adrese fizice

adresa logică este o adresă virtuală
spatiu virtual de adrese: per proces
spatiu fizic de adrese: la nivel de sistem

la executie se transforma adresa logica in adresa fizica
MMU (Memory Management Unit)

- mapare adrese virtuale – adrese fizice

Protejarea spatiului de memorie

OSCE, Chapter 7, pg. 287, Figure 7.6

Alocarea memoriei

Alocarea memoriei contigue
Algoritmi de alocare a memoriei
Segmentare
Fragmentare
Paginare

Alocarea memoriei contigue

fiecare proces rezida intr-o sectiune contigua de memorie
folosirea unui registru de relocare si a unui registru limita

- + simplu de implementat
- trebuie sa stii de la bun inceput cat are nevoie un proces
- posibil sa nu fie locuri libere

Algoritmi de alocare a memorie

se mentin informatii despre blocurile libere si blocurile alocate

first-fit: se aloca primul bloc liber suficient de mare

best-fit: cel mai mic bloc suficient de mare

worst-fit: cel mai mare bloc

first-fit si best-fit sunt superiori worst-fit

- viteza de alocare, eficienta in alocare

Segmentare

partitionarea memorie in segmente
segmentul inseamna o baza si o limita

un proces poate avea mai multe segmente

segmentele au dimensiune variabila

segmentele au asociate informatii de protectie

Fragmentare

spatiu liber care nu poate fi folosit pentru noi alocari
operatia inversa: defragmentare

fragmentare externa

- spatiu intre blocurile alocate
- exista spatiu de alocare dar nu e contiguu

fragmentare interna

- spatiu in cadrul blocului alocat
- nu este folosit si nu poate fi folosit de altii

solutii:

- compactarea blocurilor
- folosirea de spatii fizic non-contiguae

Paginare

intreg spatiul de memorie este impartit in pagini

paginile au dimensiune fixa

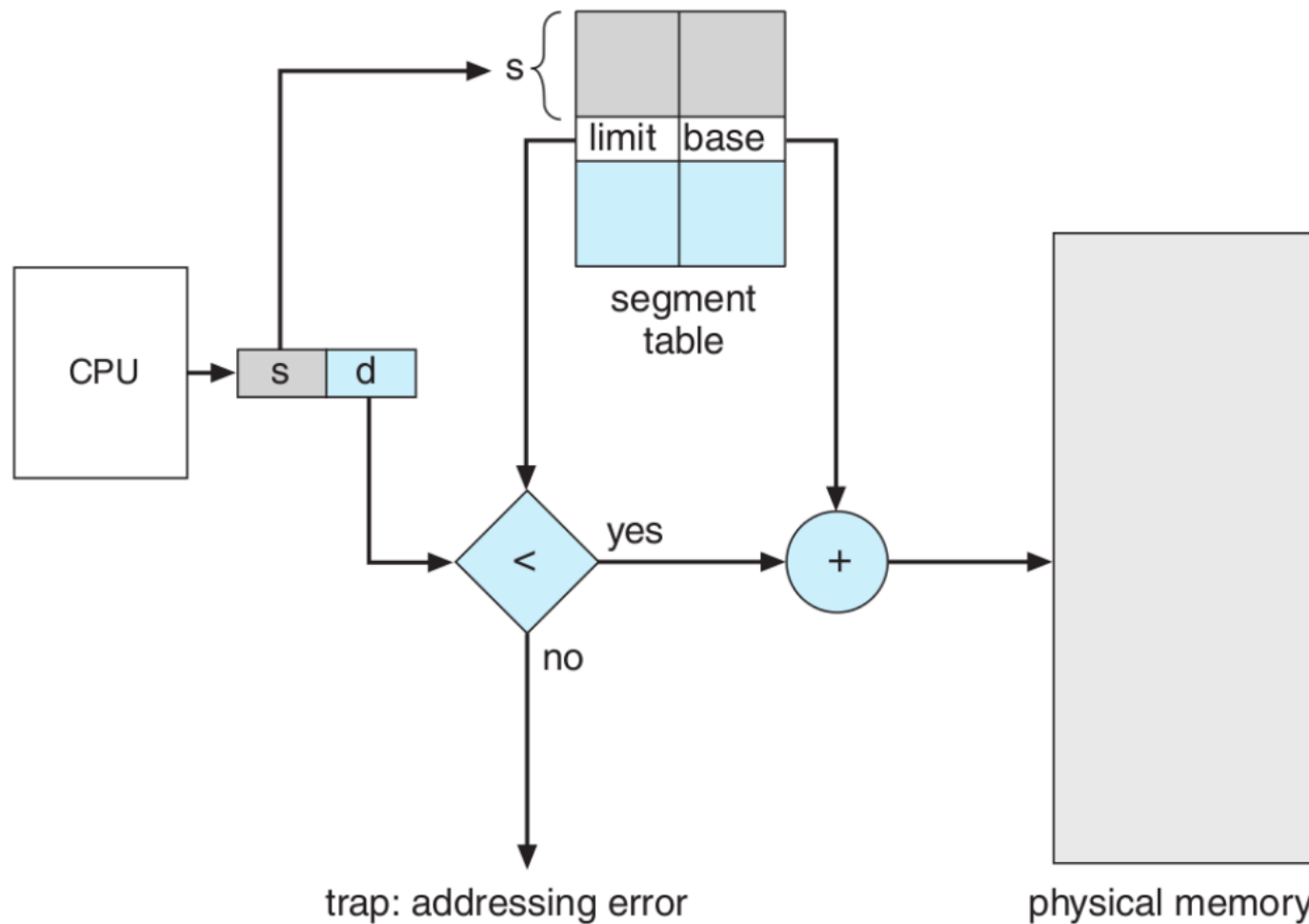
alocarea fizica non-contigua

nu exista probleme de fragmentare externa

Segmentarea

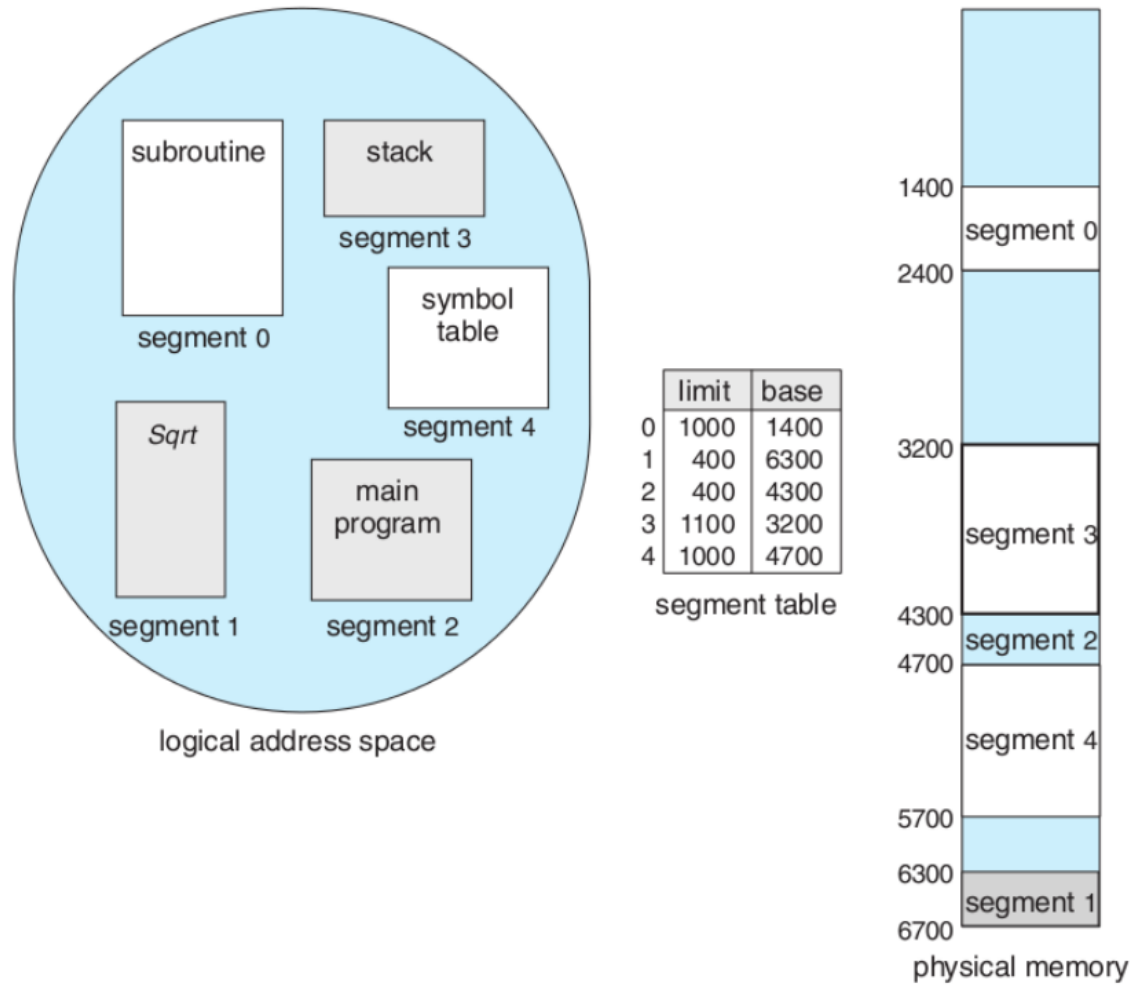
Segmentare
Selectorul de segment
Adresa liniara

Segmentare

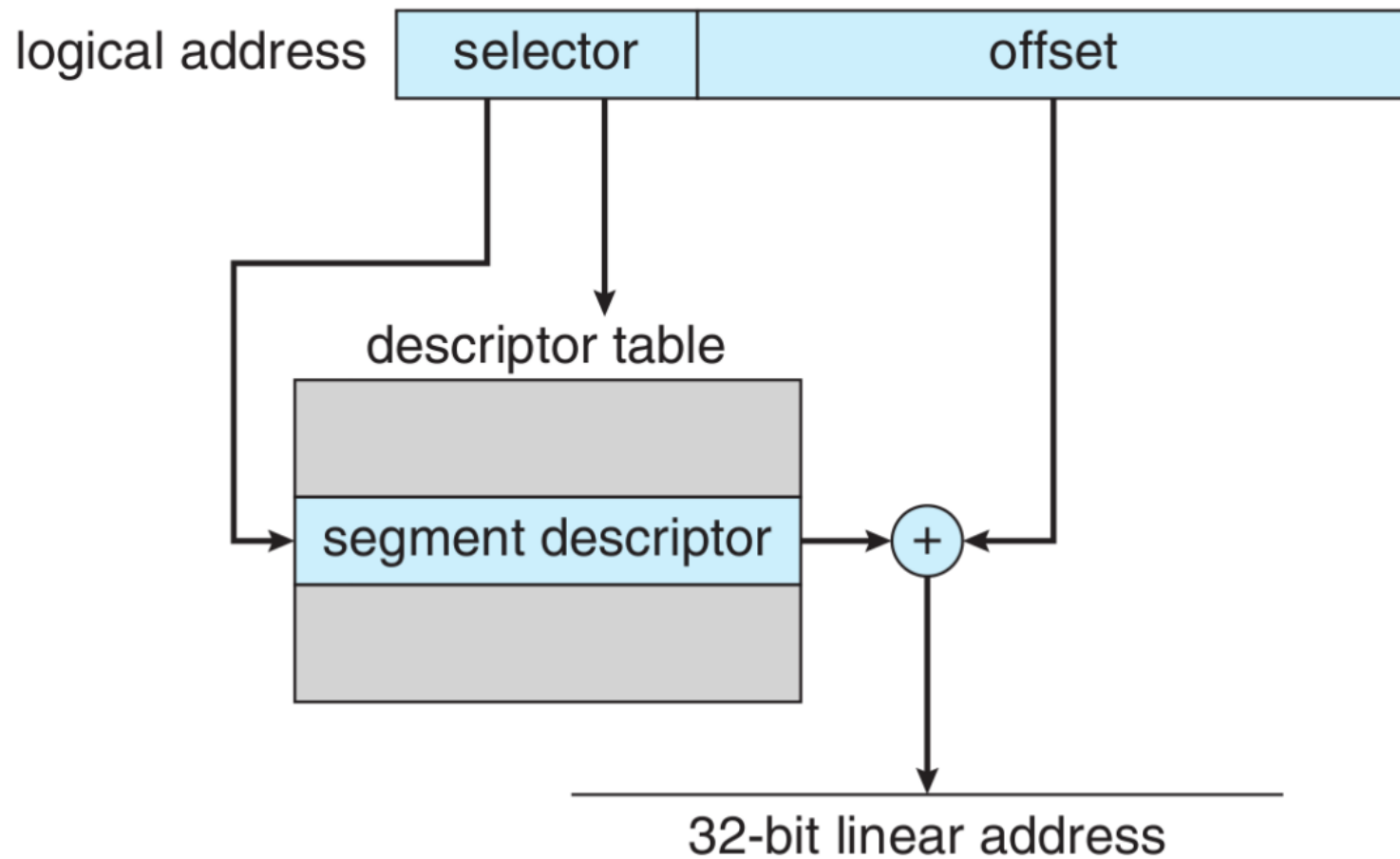
OSCE, Chapter 7, pg. 306, Figure 7.19

Segmentare (2)

OSCE, Chapter 7, pg. 307, Figure 7.20

Selectorul de segment

OSCE, Chapter 7, pg. 309, Figure 7.22

Adresa liniara

obtinuta din operatii pe selector din adresa logica
adresa liniara poate fi adresa fizica

adresa liniara este o adresa virtuala in cazul x86

- segmentare + pagina
- ulterior segmentarii se trece prin paginare

la x86: adresa logica -> adresa liniara (virtuala) -> adresa fizica

Paginarea

Pagina
Tabela de pagini
TLB

Pagina

unitatea paginarii
dimensiune fixa (in general 4KB)

evita fragmentarea interna

pagini virtuale (pages)
pagini fizice (frames)
MMU translateaza pagini virtuale in pagini fizice

o adresa contine indexul paginii si deplasamentul in pagina

Tabela de pagini

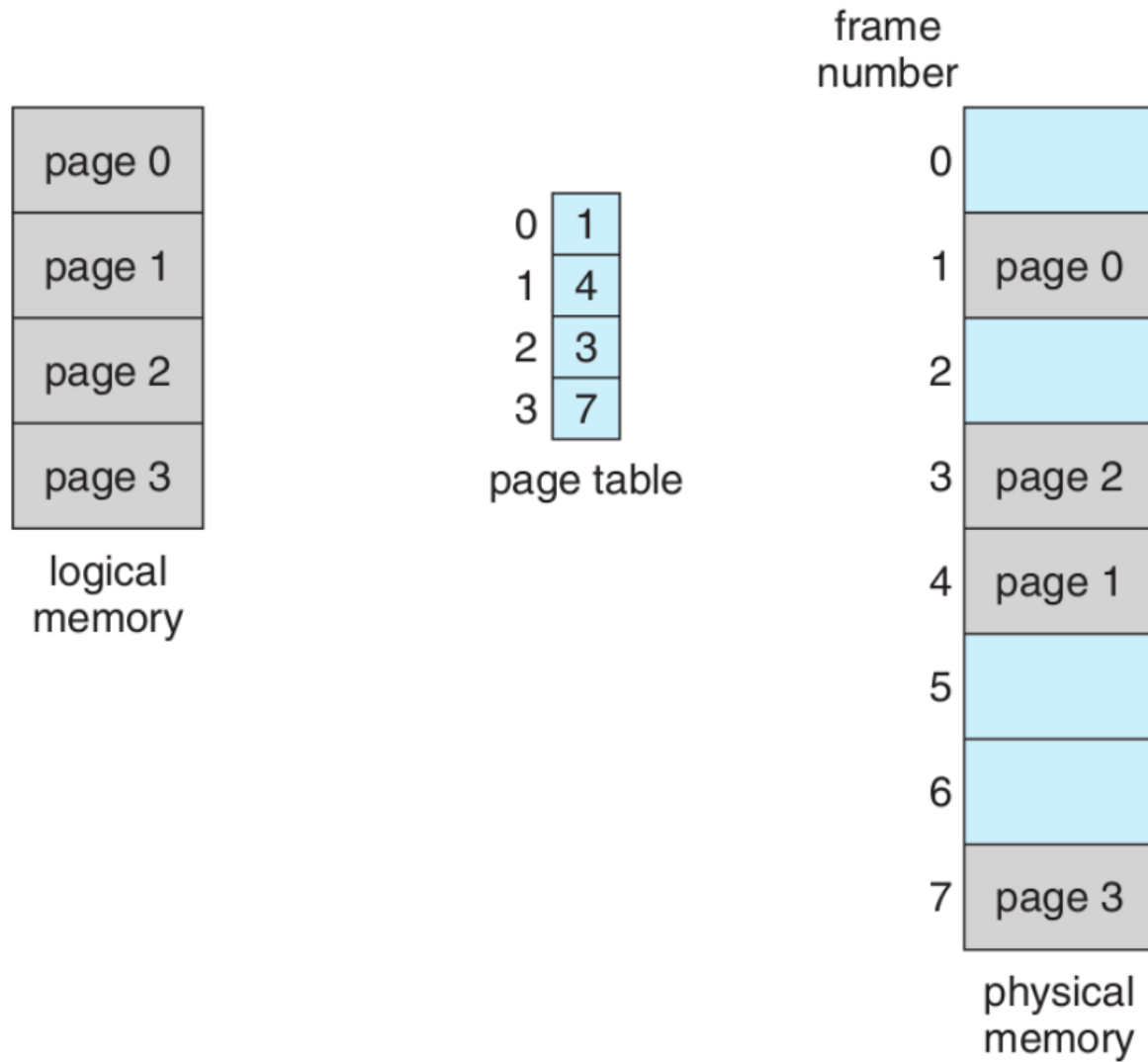
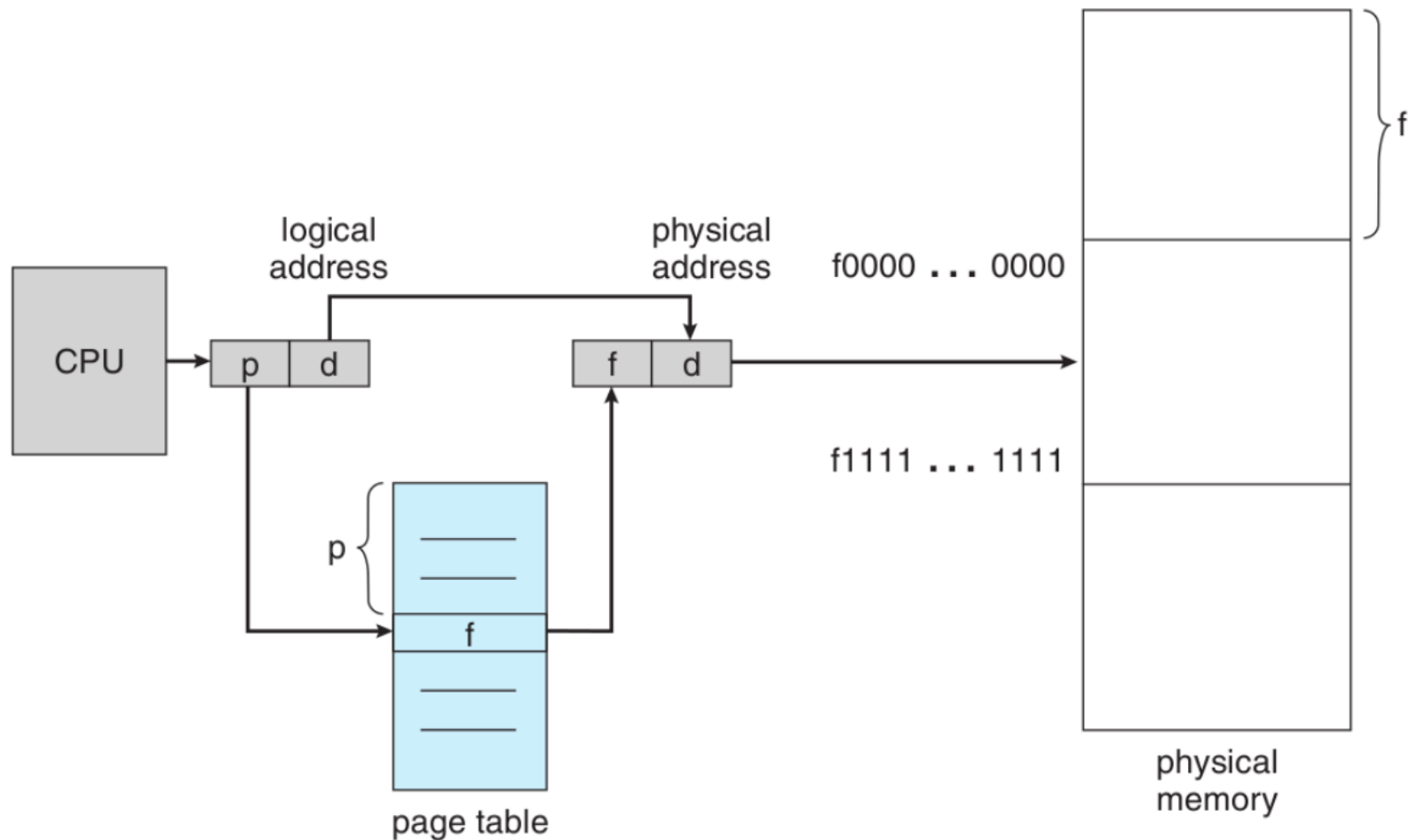

Tabela de pagini (2)

OSCE, Chapter 7, pg. 290, Figure 7.7

TLB

accesarea memoriei

- accesarea tabelii de pagini (stocata in memorie)
- accesarea memoriei in sine

2 accese, ineficienta

TLB

- translation lookaside buffer
- cache de viteza mare si dimensiune mica (256 intrari)

in general mentinut per proces

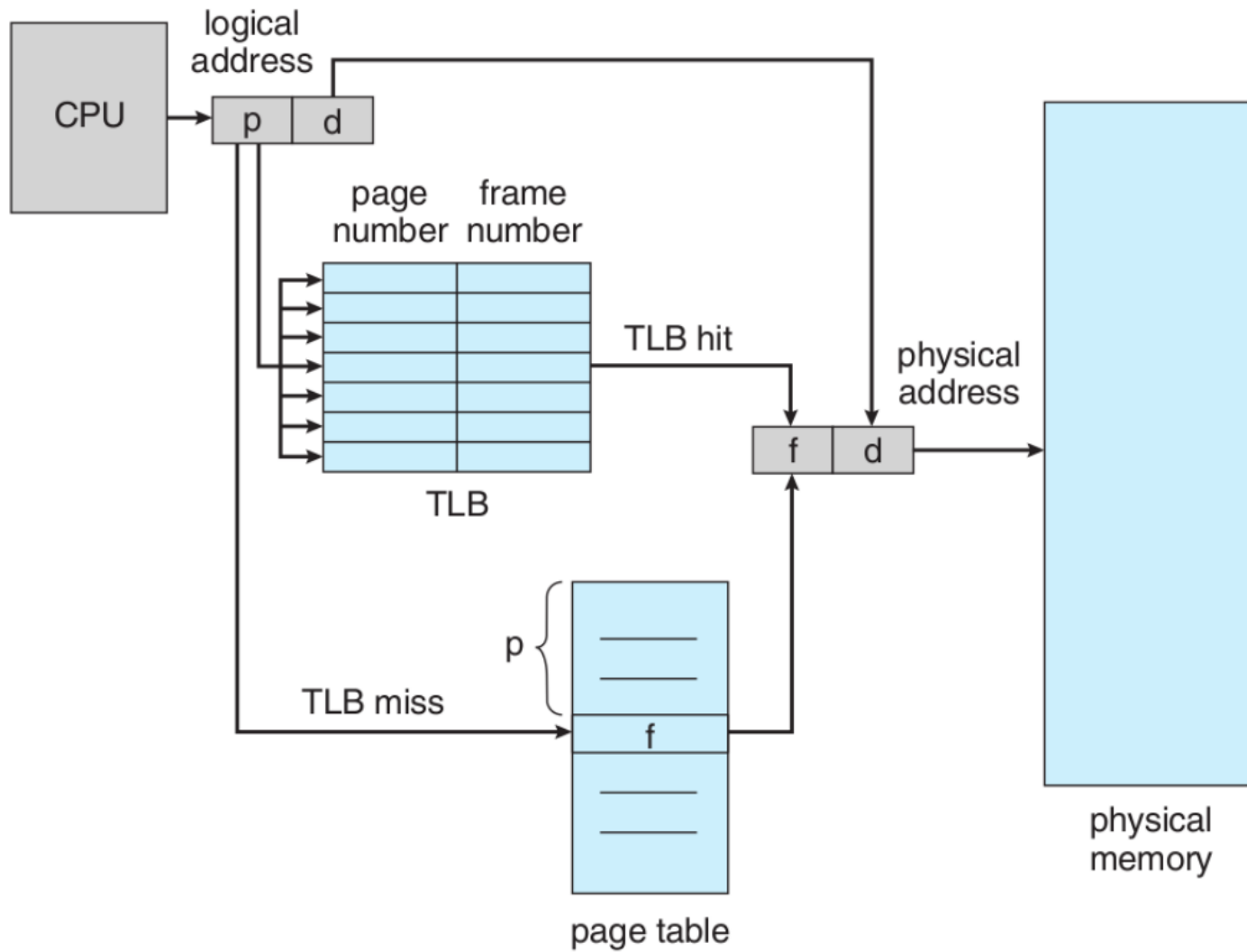
la schimbarea contextului flush pe majoritatea intrarilor

- nu se face flush la partea comuna (kernel space)

schimbarea de context e costisitoare pentru ca

- se schimba tabela de pagini
- se face flush la TLB

TLB (2)

OSCE, Chapter 7, pg. 296, Figure 7.11

Paginarea avansata

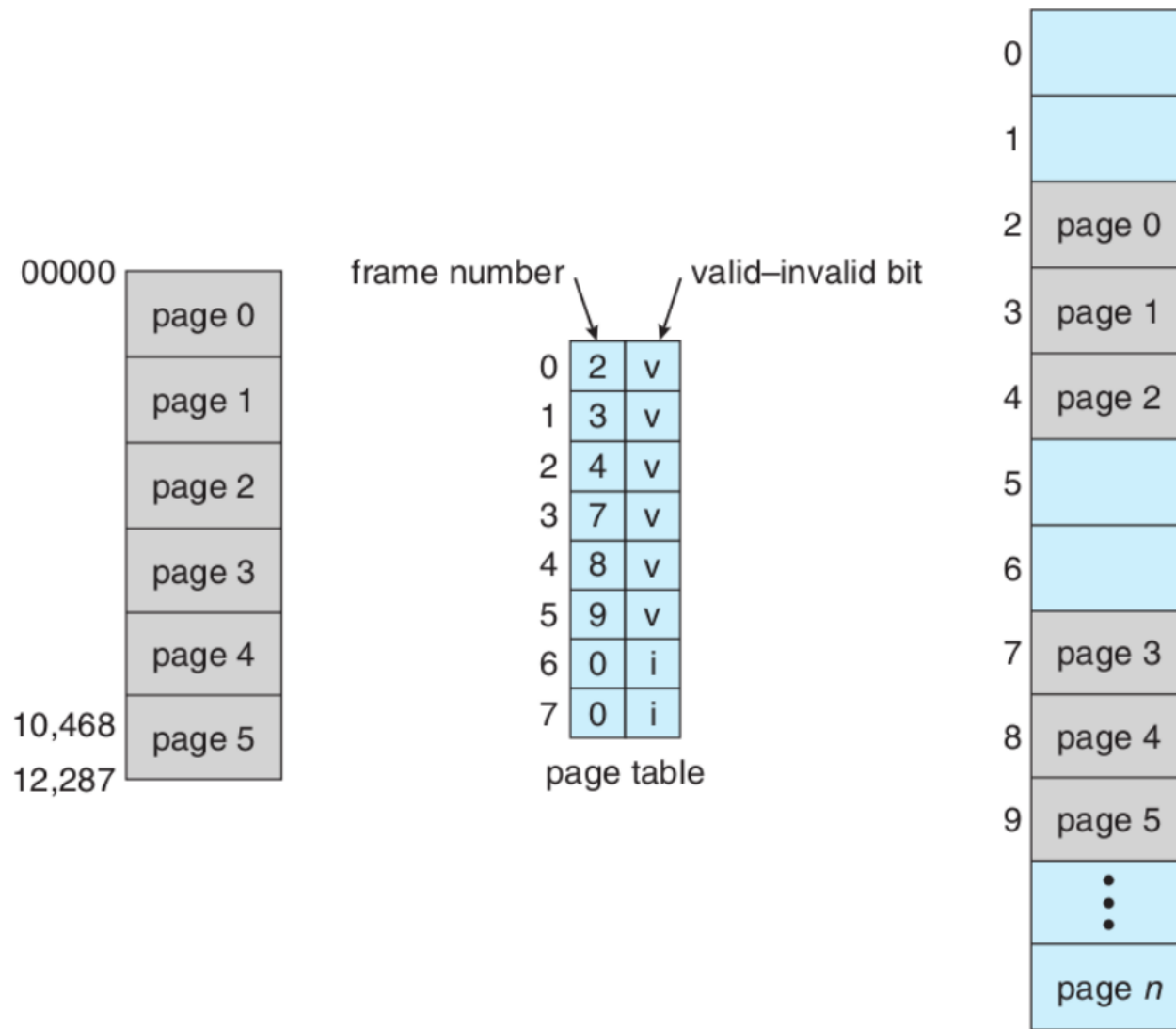
Protectia memoriei paginate

Partajarea memoriei

Paginarea ierarhica

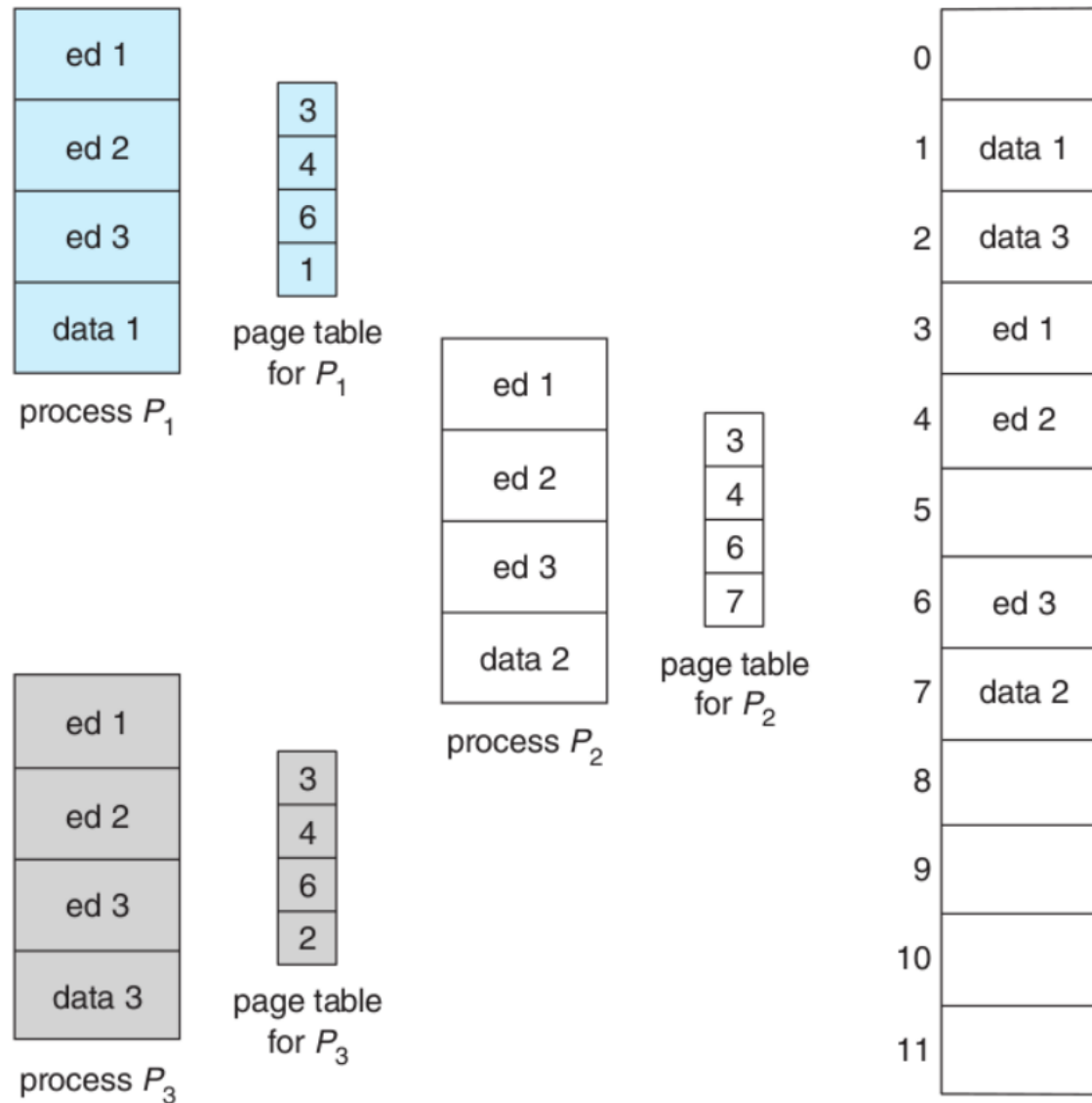
Tabela de pagini inversata

Protectia memoriei paginate

OSCE, Chapter 7, pg. 297, Figure 7.12

Partajarea memoriei

Paginarea ierarhica

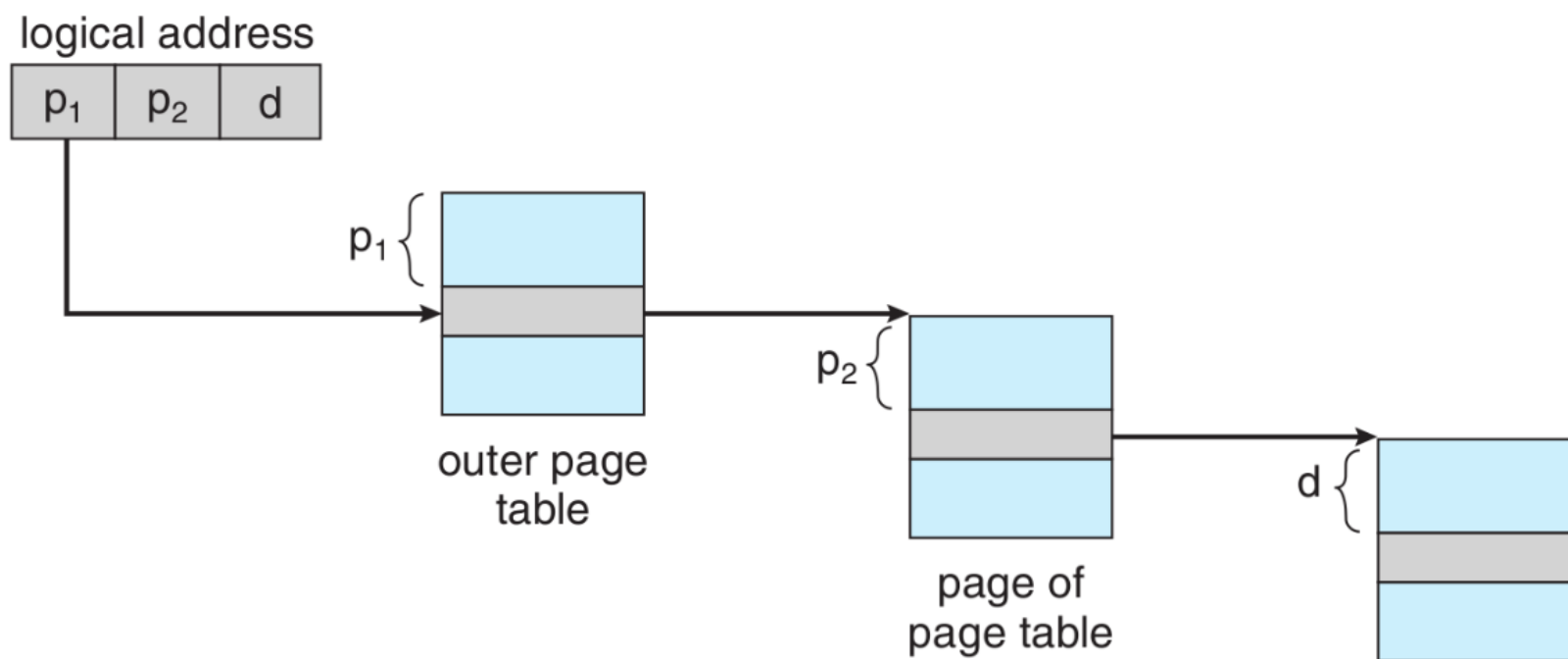
situatie:

- sistem cu spatiu de adresa pe 32 de biti
- dimensiunea unei pagini de 4 KB (adresa pe 12 biti)
- tabela de pagini conine $2^{32} / 2^{12} = 2^{20}$ intrări (1 milion)
- fiecare intrare ocupă 4 octeti
 - 4 MB ocupati doar cu mentinerea tablei de pagini

solutie:

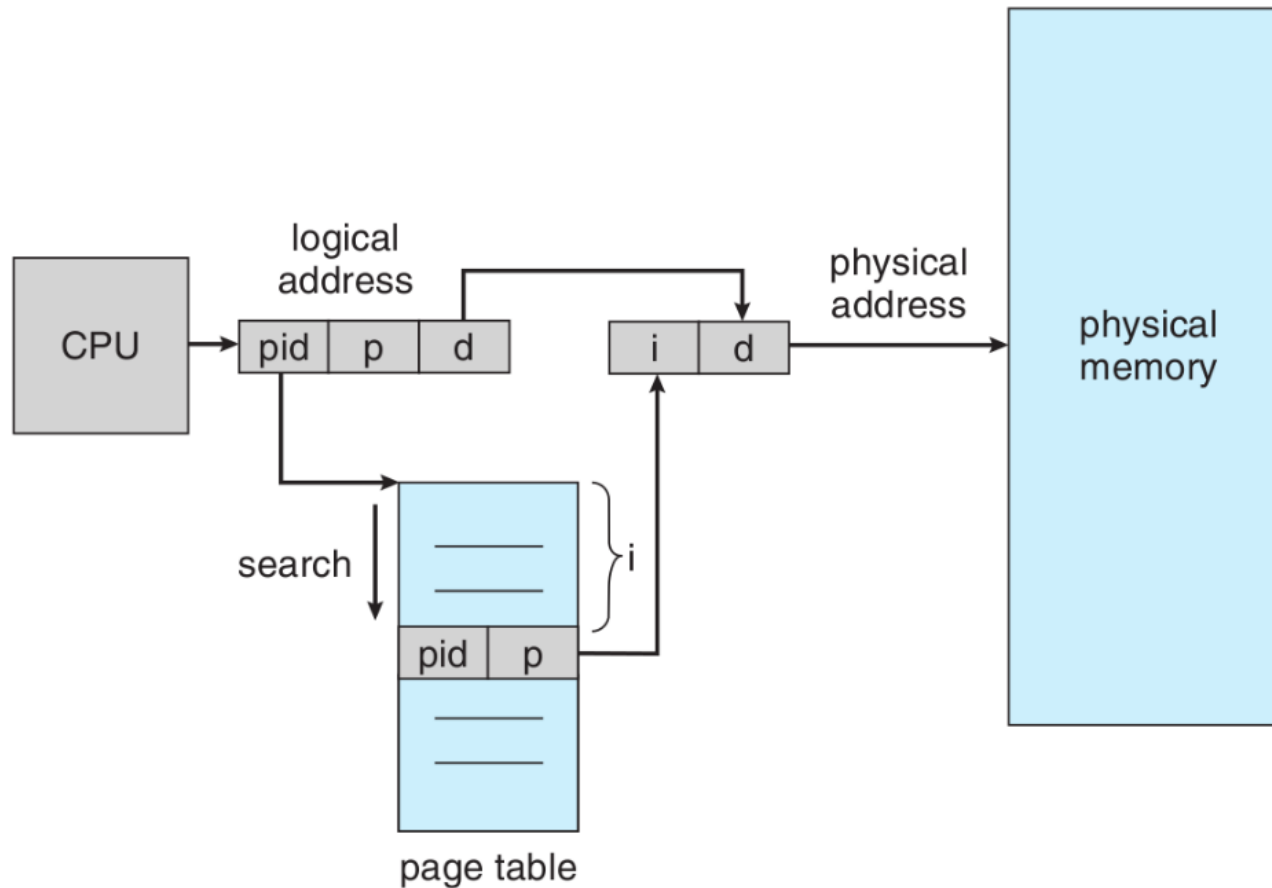
- paginarea ierarhica
- impartirea tablei de pagini in componente mai mici

Paginarea ierarhica (2)

OSCE, Chapter 7, pg. 301, Figure 7.15

Tabela de pagini inversata

OSCE, Chapter 7, pg. 303, Figure 7.17

Cuvinte cheie

ierarhia de memorie
memoria principala
memoria cache
spatiu de memorie
address binding
adresa logica
adresa fizica
alocare
fragmentare

paginare
segmentare
selector de segment
adresa liniara
pagina virtuala (page)
pagina fizica (frame)
tabela de pagini
TLB
paginare ierarhica
tabela de pagini inversata